

Faste

Vi er nå i fastetiden. Men hva tenker vi om faste skal tro? Jo, faste er å avstå fra mat, spise mindre, spise annerledes, i det minste la være å fråse. Det handler om å oppnå konsentrasjon om det åndelige. Skal vi være ærlige, så har ikke faste i denne forståelsen av orden noen høy stjerne i vår kultur. Nordmenn flest er mer opptatt av sunt kosthold og slanking enn av faste.

Jeg tror ikke vi kommer noe nærmere fastens dypere innhold med å fokusere ensidig på mat. Avhold fra mat er et middel og ikke et mål i fasten. Så har vi ikke heller noe påbud i Det nye testamente om at vi skal faste, selv om Jesus forutsatte at hans disipler den gang gjorde det. Men vi har en anbefaling og gode forbilder, men altså ikke noe påbud.

Faste er forberedelse til påske. Påske står for den beste nyheten og det gladeste budskapet som finnes i hele verden. Men fasten demper det glade uttrykket på forhånd ved å minne oss om at den veien Jesus gikk for å kjøpe oss tilbake som Guds barn og gi evig liv, den veien var tung å gå, og den prisen han betalte var svært høy.

Faste skal hjelpe oss til å huske på at det finnes ingen billig nåde. Det fantes ingen lettveint vei for Jesus, og det finnes ingen halvhjertet vei til himmelen for oss. Jesus kaller oss til tro, til å være disipler og til å følge Jesus. Prekmenteksten for denne dagen handler om dette. Vi gjøres oppmerksom på at det finnes andre aktører enn Gud og mennesker. Guds fiende, djevelen, eller Satan som han heter, er en levende realitet og går ikke av veien for å plante sitt budskap inn i dem en har som venner.

Her møter vi Peter, en av de nærmeste vennene til Jesus. Han hadde nettopp blitt anerkjent for sitt gode svar da Jesus spurte disiplene om hvem de forstod at han var. Peter svarte da: «Du er Messias, den levende Guds Sønn.» Hvor på Jesus sa: «Du er Peter, og på denne klippe vil jeg bygge min kirke.» Navnet Peter betyr klippe, eller fjellgrunn – et skikkelig solid fundament for å bygge kirke på skulle vi tro. Men så skjer dette som vi nå skal høre om.

Prekmentekst: Matt 16,21-23

Fra da av begynte Jesus Kristus å gjøre det klart for disiplene sine at han måtte dra til Jerusalem, og at de eldste, overprestene og de skriftlærde skulle la ham lide mye. Han skulle bli slått i hjel, og den tredje dagen skulle han reises opp. Da tok Peter ham til side og ga seg til å irettesette ham: «Gud fri deg, Herre! Dette må ikke hende deg.» Men Jesus snudde seg og sa til Peter: «Vik bak meg, Satan! Du vil føre meg til fall. Du har ikke tanke for det som Gud vil, bare for det som menneskene vil.»

Slik lyder Herrens ord.

Lidelsens vei

Stakkar Petter. Tenk å falle så dypt etter å ha vært så høyt oppe. Jesus, hans beste venn sa, rettet mot Peter: «vik bak meg, Satan!» Men Peter mente det jo så godt. Han ville jo bare hjelpe. Dette med lidelse og død,

det hørtes så unødvendig og vondt ut. Fantes det ikke en bedre vei for Jesus? Ja, hvem ville vel ikke unne sin beste venn en bedre skjebne?

Gjennom evangeliene Matteus, Markus, Lukas og Johannes, som alle forteller historien om Jesus, ser vi en interessekonflikt. Folket hadde forventninger til Messias. De visste nøyaktig hvordan deres idealmessias skulle være. Landet var okkupert av romerne. De ønsket seg en politisk befrier som kunne gi folket frihet og velstand, det gode livet.

Jesus påla disiplene i begynnelsen å ikke si til noen at han var Messias. Han hadde nemlig ingen tanke om å oppfylle folkets tanker og drømmer. Han var Messias, men han var det på den måten som Gud hadde bestemt. Jesus skulle være en befrier. Folket ventet en geografisk begrenset politisk befrielse.

Men Jesus skulle ikke redde israelfolket fra politisk ufrihet og tvang, han skulle redde alle som tok imot ham av alle folkeslag fra evig fortapelse, og gi tilsvarende evig liv, fred og vennskap med Gud. Det var dette som stod på spill. I sin beste venns velmente råd møtte Jesus fristerens stemme om å la det hele være.

«I never promised you a rosegarden,» het det i en populær sang for mange år tilbake. Sangen handlet vel om forholdet mellom to som var glad i hverandre. Vi har et uttrykk som heter 'en dans på roser'. Hvis livet er en dans på roser, da går allting lett. Det er vel høyst menneskelig å søke mot det gode livet som en miks av det som gir mening og nytelse.

Jesus har ikke lovet sine disipler at livet skal være en dans på roser. Visst har han lovet mening med livet, et liv etter Guds plan og vilje – som jo erfaringsmessig gir et godt liv. Han har lovet å være med gjennom livet. Han har lovet kjærlighet og omsorg i alt som møter oss. Men Jesus har også lovet motgang i livet på grunn av troen. For noen har troen kostet dyrt. Av de tolv apostlene var det bare Johannes som man regner med fikk en naturlig død. Peter og alle de andre ble drept på grunn av deres kristne bekjennelse. Flere av dem ble korsfestet. Likevel valgte de å følge Jesus. Hvorfor?

En enestående venn

På et tidspunkt ble det klart for mange at de måtte velge side, og en stor del av flokken som hadde vist interesse for Jesus forlot ham. Da sa apostelen Peter på vegne av de tolv nære disiplene: «Herre, hvem skal vi gå til? Du har det evige livs ord, og vi tror og vet at du er Guds Hellige.» Joh 6,68-69. Disiplene valgte å bli, stå last og brast med Jesus, fordi Jesus hadde noe som ingen andre hadde – ord som gir evig liv, og han var i egen person Guds hellige.

Å være venn med Jesus gir en enestående opplevelse av å komme i et rett forhold, at brikker faller på plass. Vi vet jo det av erfaring at vennsforhold utvikler seg over tid. Vi var inne på det i forrige time for konfirmantene, forskjellen mellom å kjenne til noen og å kjenne noen personlig. Kjendisene kjenner vi til, men de kjenner ikke oss. Med vennene våre er det annerledes. Da er det gjensidig, vi kjenner hverandre.

Dere konfirmanter skulle lage en oppskrift på vennskap. (Notat i A2). Her er de viktigste ingrediensene, respekt, godhet, omsorg, vennlighet, kjærlighet, å være forståelsesfull, snill, til å stole på, glad, hjelpsom, en som trøster, en som hører på. Er ikke dette flott? Slik skal venner være mot hverandre.

Hva slags venn var Jesus for sine tolv disipler? Jo, jeg tror alt dette var med. Og jeg tror de fleste begrepene her kan samles i det ene ordet kjærlighet. Men kjærligheten har også en side som i øyeblikket kan være vond og vanskelig. Kjærligheten må være ærlig, si ting slik det virkelig er når det er nødvendig. Kjærligheten må kunne sette grenser når en ser ens gode venn er på vei mot stupet eller at noen bukker under. Noen ganger er det ærligheten og sannheten som skal til for å få noen til å komme på rett kurs igjen.

Noen ganger stilles en også på valg og må velge side. Peter var en god og nær venn av Jesus. Han skulle bli en av de viktige byggeklossene i en fremtidig kristen kirke. Likevel var han som menneske feilbarlig, og noen ganger feig. Han kom til og med til å fornekte Jesus tre ganger, men Jesus sviktet ikke Peter, selv om Peter sviktet Jesus. Jesus gav Peter ny nåde, tilgivelse. Han fikk en ny start fordi Peter kom tilbake igjen til Jesus gang på gang på gang.

Hva med oss? Vi kan søke gode råd hos venner. Men i åndelige spørsmål om hva som er Guds vilje er det ikke alltid våre venner gir rette svar. Konfirmantene har fått et armbånd hver (WWJD-armbånd). Her står det WWJD – What would Jesus do? Vi lærer oss til å stille spørsmålet: Hva ville Jesus gjøre i den og den situasjonen?

La oss ta det spørsmålet med oss inn i fastetiden. Hva vil Jesus at jeg skal gjøre? Hva vil Jesus jeg skal gjøre med livet mitt? Det er spennende spørsmål å stille, og det er enda mer spennende å finne svaret. Bibelen og framfor alt Det nye testamente er vår eneste sikre kilde til innsikt i hva Jesus har på hjertet.

Dåpen og nåden

Hver gang et menneske blir døpt, framsier vi forsakelsen og troen. Trosbekjennelsen kjenner vi, men forsakelsen, hva er det? Jo å forsake betyr å gi avkall på. – Jeg forsaker djevelen og alle hans gjerninger og alt hans vesen, sier vi i forsakelsen. Det betyr at vi gir avkall på, vi lar være å høre på Guds fiende, vi gir avkall på å følge ham.

Det gjør vi i en erkjennelse av at selv om det i verden er mye som er bra, er verden ikke bare god. Det finnes sterke destruktive og nedbrytende krefter. Noen har tenkt slik at dette destruktive og onde skyldes uheldige sider ved kulturen eller ved samfunnssystemene. Noen tenker, hvis vi bare kan skape gode ordninger mennesker imellom, vil mennesket bli godt. Historien har vist at så enkelt er det ikke. Jesus sier oss at vi har det i oss selv. Det er derfor vi må frelses. Det er derfor vi må vaskes rene av en som er ren og rettferdig, en som kommer til oss utenfra.

Det finnes vel ikke et sted i verden hvor det ikke har vært utøvd religion. Mennesket ser ut til å være født med denne søknen inni seg etter Gud, og er uhelbredelig religiøs. Overalt har mennesker søkt å gjøre seg fortjent

til en tilværelse i en aller annen form for himmel, hva det enn måtte være i de ulike religionene.

Til dette forteller Bibelen oss at Gud har sett at menneskene søker og vet om det, men at alle er kommet på avveier, fullstendig «lost» og fortapt. Derfor fattet Gud en beslutning.

Til alle som søker og strever kom Guds Sønn til vår jord en julenatt for to tusen år siden. Han levde det livet vi skulle levd. Han sonet all verdens synd. Han ordner vår sak. Så sier han i Matteusevangeliet: «Kom til meg, alle dere som strever og bærer tunge byrder, så vil jeg gi dere hvile.» Matt 11,28.

Det er ikke vårt strev som bringer oss til Gud. Det er ikke vi som gjør oss fortjent til å ha med Gud å gjøre. Det var Gud som rakte oss mennesker en hånd, og vi kan gripe den. Gjennom dåpen inngår Jesus en pakt med hver enkelt. Han tar våre synder på seg. Og vi får hans rettferdighet i bytte og evig vennskap på kjøpet. Alt er gratis, men både vi og Jesus forpliktes. Troen er som åpne hender som tar imot. Alt Gud krever av oss, det gir han oss.

Jesus sier: «Se, jeg er med dere alle dager inntil verdens ende.» Matt 28,20. Dette løftet skal vi få lov til å erfare. Det er ikke sikkert livet blir en dans på roser. Men det blir mening så det holder, det blir innhold, og ikke minst kjærlighet og omsorg. Og vi får være Guds barn.

Ære være Faderen og Sønnen og Den Hellige Ånd, som var og er og blir én Sann Gud fra evighet og til evighet.

